

**Державна програма
розвитку фізкультури і спорту
в Україні**

Одним із компонентів всебічного гармонійного розвитку особистості є фізичне виховання і спорт.

Постанова Верховної Ради України про порядок введення в дію Закону України „Про фізичну культуру і спорт” зобов’язала Кабінет Міністрів України до 01.06.1994 року прийняти Державну програму фізичної культури і спорту. Така перша програма була затверджена Указом Президента України у червні 1994 року. 1 вересня 1998 року в Україні була прийнята друга програма – „Фізична культура – здоров'я нації”.

Державні програми розвитку фізичної культури і спорту в Україні спрямовані на практичну реалізацію Закону України „Про фізичну культуру і спорт”. Вони розкривають основні напрямки державної політики в галузі фізичної культури і спорту, визначають їх роль у житті суспільства, показують тенденції розвитку фізкультурно-спортивного руху та накреслюють практичні заходи щодо впровадження фізичної культури в побут громадян, а також основні засади організаційного, матеріально-технічного, кадрового, інформаційного та інших їх забезпечень на певних етапах суспільного розвитку.

На основі Державної програми розвитку фізичної культури і спорту Кабінет Міністрів України передбачає відповідний розділ у програмах економічного і соціального розвитку України.

Державна програма розвитку фізичної культури і спорту розробляється за певний період часу. Діюча програма складена на період до 2006 року.

„Державні вимоги до фізичного виховання” містять основні концептуальні положення, характеристику рівнів, змісту та форми фізичного виховання, оцінку тих, хто займається, кадрове забезпечення та керівництво фізичним вихованням. Вони визначають мету фізичного виховання у навчально-виховній сфері та її завдання, принципи побудови педагогічного процесу з фізичної культури в освітніх установах.

Однією з центральних проблем формування системи фізичного виховання є підготовка навчальних програм, тому що вони визначають обсяг

знань, умінь і навичок виконувати рухові дії, що підлягають засвоєнню протягом навчання і сприяють розвитку особи відповідно до державних вимог у цій галузі. Іншими словами, навчальна програма – це сукупність теоретичного і практичного матеріалу, спеціально підбраного для вирішення освітніх, оздоровчих і виховних занять фізичного виховання.

Єдина державна навчальна програма не може враховувати усієї різноманітності інтересів та побажань учнів і вчителів, місцевих умов, національних та регіональних традицій. Тому для забезпечення державних інтересів у фізичному вихованні дітей та учнівської молоді, з одного боку, та захисту прав навчальних закладів щодо визначення змісту і засобів фізичного виховання учнівської молоді, передбачених статтею 12 Закону України „Про фізичну культуру і спорт”, з іншого боку, сьогодні розробляються програми трьох рівнів: базові, регіональні та робочі. Така градація програм передбачена „Державними вимогами до навчальних програм з фізичного виховання у процесі освіти”, затвердженими Міністерством освіти України 25.05.1998 року (Наказ № 188).

Програма будь-якого рівня повинна будуватися відповідно до сучасних наукових досягнень та з урахуванням: рівня знань, умінь і навичок, конвенційної і координаційної підготовки тих, хто займається; можливих між предметних зв'язків; впливу навчального матеріалу на всебічний розвиток; кінцевого результату в навчанні; фізичного розвитку та підготовленості учнів; потреби їх підготовки до творчої діяльності і життя.

Базові програми визначають мінімальний рівень фізкультурної освіти, яку держава зобов'язується забезпечити всім дітям, учням, студентам і військовослужбовцям незалежно від типу і форми власності навчально-виховного закладу в якому вони навчаються, регіону проживання, національності, індивідуальних особливостей.

У базових навчальних програмах не повинно бути фізичних вправ, для визначення яких немає умов у будь-якому регіоні України, і таких, що

пов'язані з невиправним ризиком для життя і здоров'я, не відповідають естетичним вимогам, формують культ насильства і жорсткості.

На основі базових програм розробляються регіональні навчальні програми, які, враховуючи регіональні і національні особливості та традиції, кліматичні та екологічні умови, визначають рівні рухової підготовленості учнів та студентів у навчальних закладах різних регіонах України. У якості регіону може виступати область. Зміст регіональних програм може розширюватись у рамках регіонального ліміту часу, відтвореного на предмет, і містити матеріал з поглибленням вивченням одного або декількох видів спорту.

Зміст робочих програм визначаються викладачами конкретного навчального закладу. При їх розробці враховуються: місцеві кліматичні умови; традиції і матеріальна база навчально-виховного закладу; спеціалізація викладачів; інтереси учнів і рівень їх підготовленості; кількість уроків, відведених на предмет у кожному навчальному закладі. Навчальні програми для учнів професійних навчальних закладів і студентів ВНЗ повинні врахувати особливості майбутньої професійної діяльності.

Робоча програма повинна містити систему розумно підібраних, логічно дидактично розміщених рухових дій. Порції теоретичних відомостей і засобів, що забезпечують належну загальну фізкультурну освіту і підготовленість кожної дитини, учня, студента, військовослужбовця.

Формування фахівцями робочих програм сприяє росту їх професійної майстерності та підвищує відповідальність і, головне, робить процес фізичного виховання творчим і реальним, а не формальним, як це спостерігалось у минулому.

Література:

1. А.Кадетова Физическая культура в школе. – 1994. - № 2. – С. 42.
2. Б.М.Шиян Теорія і методика фізичного виховання школярів:
Ч. I, 2004. – С. 47.